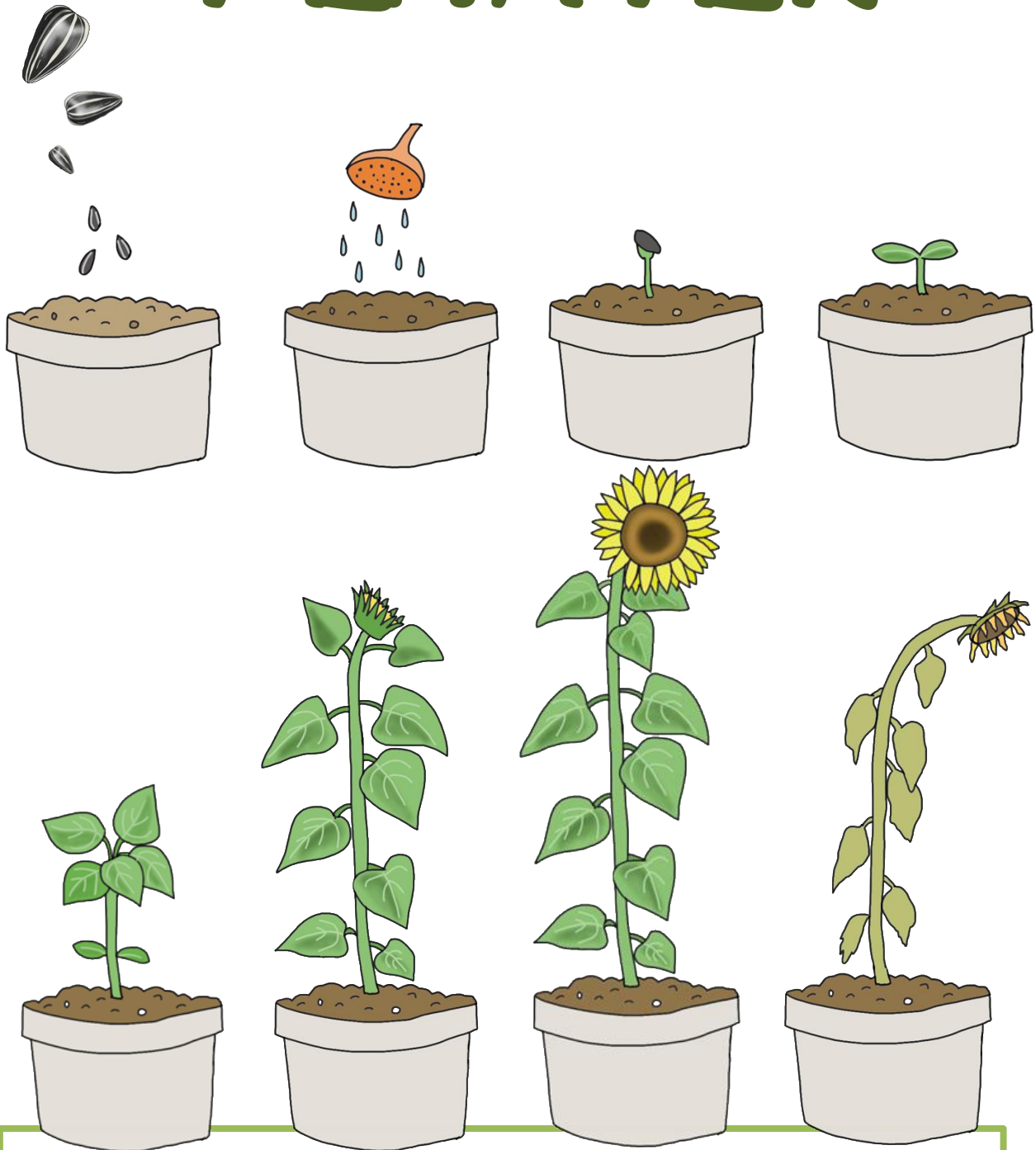

PLANTER

Navn:

Klasse:

Planter

Hvad skal jeg lære?

- Jeg skal kende til de forskellige dele på en plante.
- Jeg skal kende til planters (solsikkens) udvikling.
- Jeg skal lære, hvad planter har brug for.
- Jeg skal have kendskab til, hvad fotosyntesen er.
- Jeg skal vide, hvorfor planter er vigtige for os.

Ordliste

Her er nogle ord, du kommer til at møde i hæftet. Du kender måske nogle af dem, men ved du hvad de betyder/er?

Rod

Frø

Stangel

Grønkorn

Spire

Kimblade

Knop

Ilt

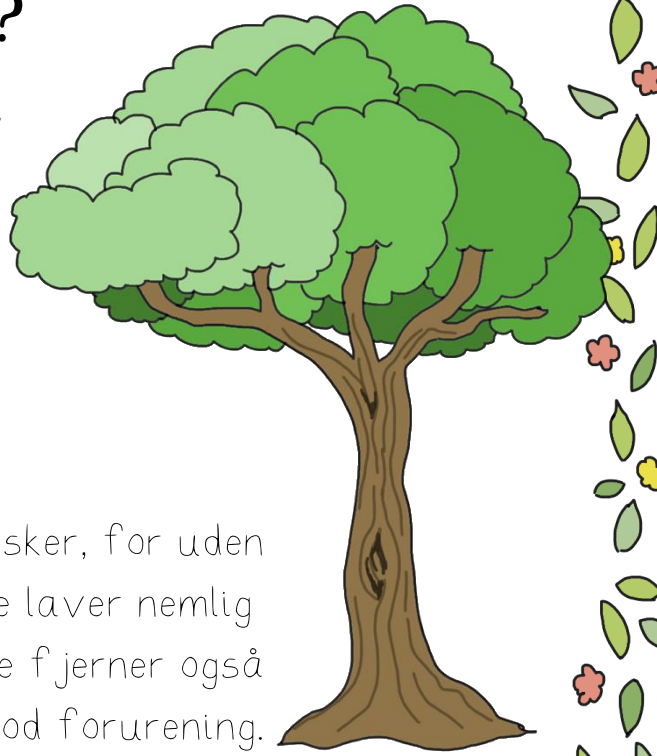
Fotosyntese

Er der nogle af ordene, du ikke kender så godt endnu? Skriv dem her.

Hvad er en plante?

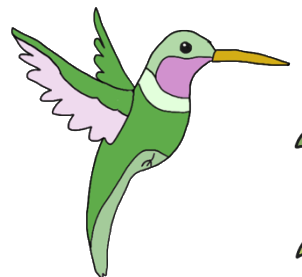
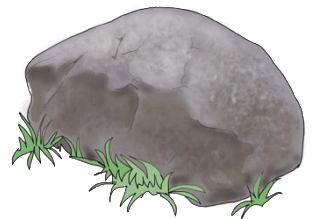
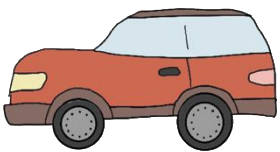
Selvom en plante står stille og sidder fast i jorden, er de faktisk levende. De kan vokse, og de kan på en måde faktisk også trække vejret. De kan også selv lave flere planter og sprede sig. Planter er fx både træer, blomster, græs, buske og mos.

Planter er vigtig for os mennesker, for uden dem, kan vi ikke trække vejret. De laver nemlig ilt (den luft vi trækker vejret med). De fjerner også CO₂ fra luften, og det hjælper mod forurening.

OPGAVE 1: HVAD ER LEVENDE?

En plante er levende, fordi den kan tage næring til sig, den kan vokse, den kan ændre sig, den kan dø, den kan sprede sig osv. Hvilke ting herunder er også levende? Sæt en ring.

Hvordan vokser en plante?

1: Frø

Solsikkefrø ligger inde i en skal. Den beskytter frøet. Inde i frøet ligger en miniplante klar til at vokse. Når skallen bliver våd i jorden, kan planten komme ud.

2: Spiring

Når frøet kommer i jorden og får vand, kommer den første lille spire ud. Det bliver en rod, som vokser ned i jorden, og holder planten fast.

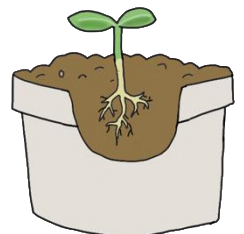
3: Spire

Når roden er vokset ud, kommer planten frem. I starten er det en lille spire med blade på. Skallen fra frøet kan stadig sidde fast, men falder af.

4: Kimblade

Roden bliver større og planten begynder at vokse opad. De første blade kaldes kimblade. Ved solsikker er der to kimblade.

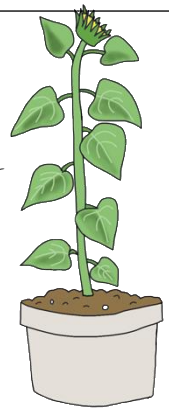
5: Flere blade

Planten vokser sig højere op mod solen. Der kommer flere blade på, som bliver større. Roden bliver også større, så den kan holde den store plante og suge nok vand og næring op.

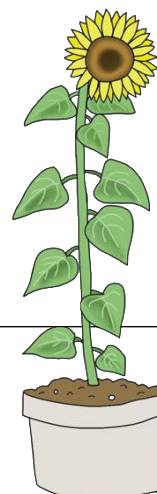
6: Ung plante

Når planten bliver stor, begynder der at komme knopper på. Der er dem, der bliver til blomster.

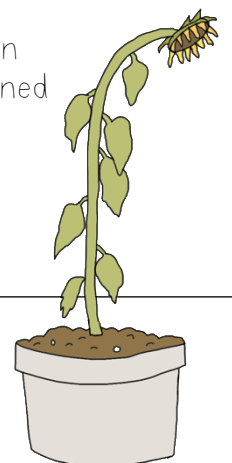
7: Voksen plante

Når en plante bliver stor og voksen, kommer blomsterne frem. Når den har stået i noget tid, kommer der nye frø frem midt i blomsten.

8: Frø falder af

Når planten visner, løsner frøene sig. De kan blive til en ny solsikke, hvis de kommer ned i jorden.

OPGAVE 2: HVORDAN VOKSER EN PLANTE?

Skriv med egne ord, hvad der er på billederne. Skriv titel på.

.....

.....

.....

.....

.....

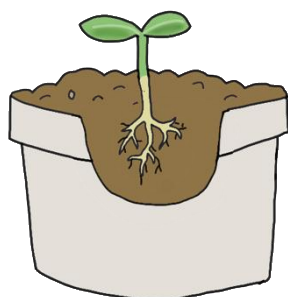
.....

.....

.....

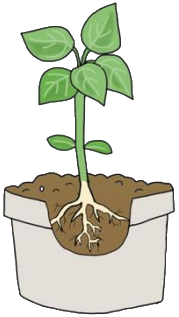
.....

.....

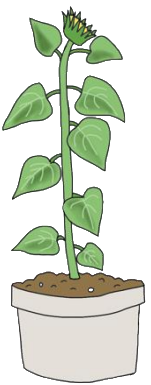
.....

.....

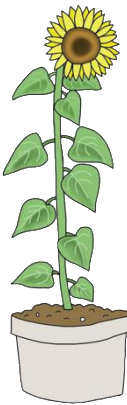
Blank rectangular box for writing.

Three horizontal dotted lines for writing.

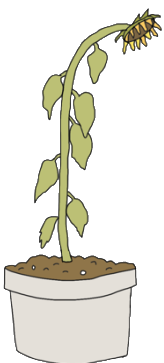
Blank rectangular box for writing.

Three horizontal dotted lines for writing.

Blank rectangular box for writing.

Three horizontal dotted lines for writing.

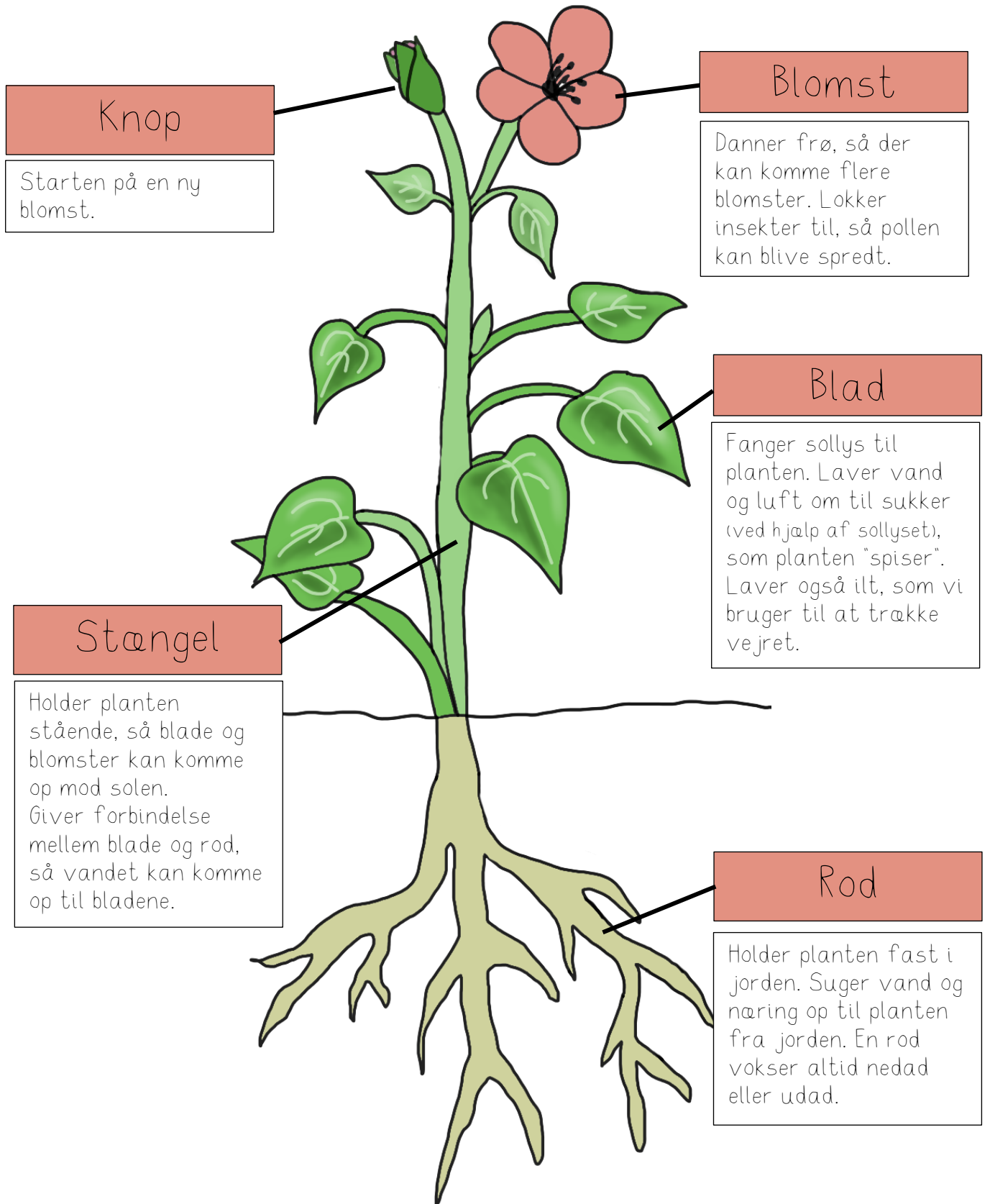

Blank rectangular box for writing.

Three horizontal dotted lines for writing.

Dele på en plante

Planter ser meget forskellige ud, men de er faktisk næsten ens bygget op. Her kan du se, hvad de fleste planter har, og hvad de bruger dem til.

OPGAVE 3: HVAD HEDDER PLANTENS DELE?

Skriv planternes dele i kasserne og sæt kryds ved de rigtige linjer. (Der kan være flere)

Ny rod på vej

Ny blomst på vej

Suger vand op

Holder planten stående

Giver planten sukker

Forbinder rod og blade

Danner nye frø

Gør planten høj

Holder planten stående

Fanger myrer

Fanger sollys

Laver sukker og ilt

Holder planten fast

Suger vand og næring op

Laver sollys om til vand

Vi spiser planter

Vi mennesker har altid spist planter. Mange dyr lever også af at spise planter. Du har sikkert hørt dine forældre sige, at du skal huske at spise dine grønsager. Grønsager og frugter er også planter. På nogle planter spiser vi kun rødderne fx gulerødder. På andre planter spiser vi bladene fx salat. Vi spiser også planternes frø fx solsikkekerner. I planter er der mange vitaminer, som vi skal bruge, for at leve, så derfor er planter vigtige for os og dyrene.

OPGAVE 4: HVILKEN DEL AF PLANTEN?

Sæt en streg til den del af planten vi spiser, når vi spiser:

spinat

broccoli

ærter

radiser

salat

asparges

majs

gulerødder

rabarber

rødkål

solsikkefrø

kartofler

tomat

blomkål

græskar

bønner

selleri

agurk

BLADE

ROD

FRØ

STÆNGEL

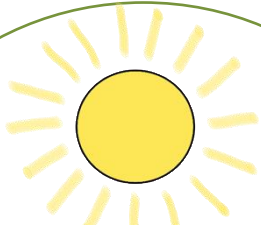
FRUGT

BLOMST

Hvad har en plante brug for?

Planter og mennesker har faktisk noget tilfælles. Planter skal også bruge "mad" og vand, for at vokse og leve, og planter skal også "trække vejret". Planter skal bruge disse fire ting, for at kunne leve. Der er dog nogle planter, der har brug for mere af fx lys og vand, og nogle planter, der kan leve med meget lidt.

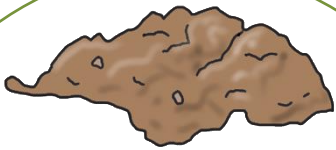
SOLLYS

Solen giver planterne energi. Når solens lys rammer planternes blade, kan de lave luft og vand om til sukker. På den måde laver planten mad til sig selv. Solen giver også planterne varme.

VAND

Planter har brug for vand for at vokse og blive stærke. Hvis en plante ikke får vand, tørrer den ud og dør. En plante kan også få for meget vand og drukne.

JORD

Planter bruger jorden til at stå fast i. Fra jorden kan planternes rødder suge næring og vand op, for ud over vand, er der også næring i jorden, som planten skal bruge.

LUFT

Planter trækker luft ind. Planterne bruger luften (CO₂) til at lave sukker sammen med vand og sollys.

OPGAVE 5: HVAD SKAL DU BRUGE FOR AT LEVE?

.....

.....

.....

OPGAVE 6: SANDT ELLER FALSK?

SANDT

FALSK

Planter får sukker fra jorden.

Planter kan selv lave sukker.

Planter har ikke brug for luft.

Solen giver planterne energi.

Der er næring i jorden, som planter skal bruge.

En plante kan ikke få for meget vandt.

Alle planter skal bruge lige meget vand og lys.

OPGAVE 7: UDSATTE STEDER

Hvorfor lever der næsten ingen planter på Nordpolen og Sydpolen?

.....

.....

.....

Hvorfor lever der næsten ingen planter i en ørken?

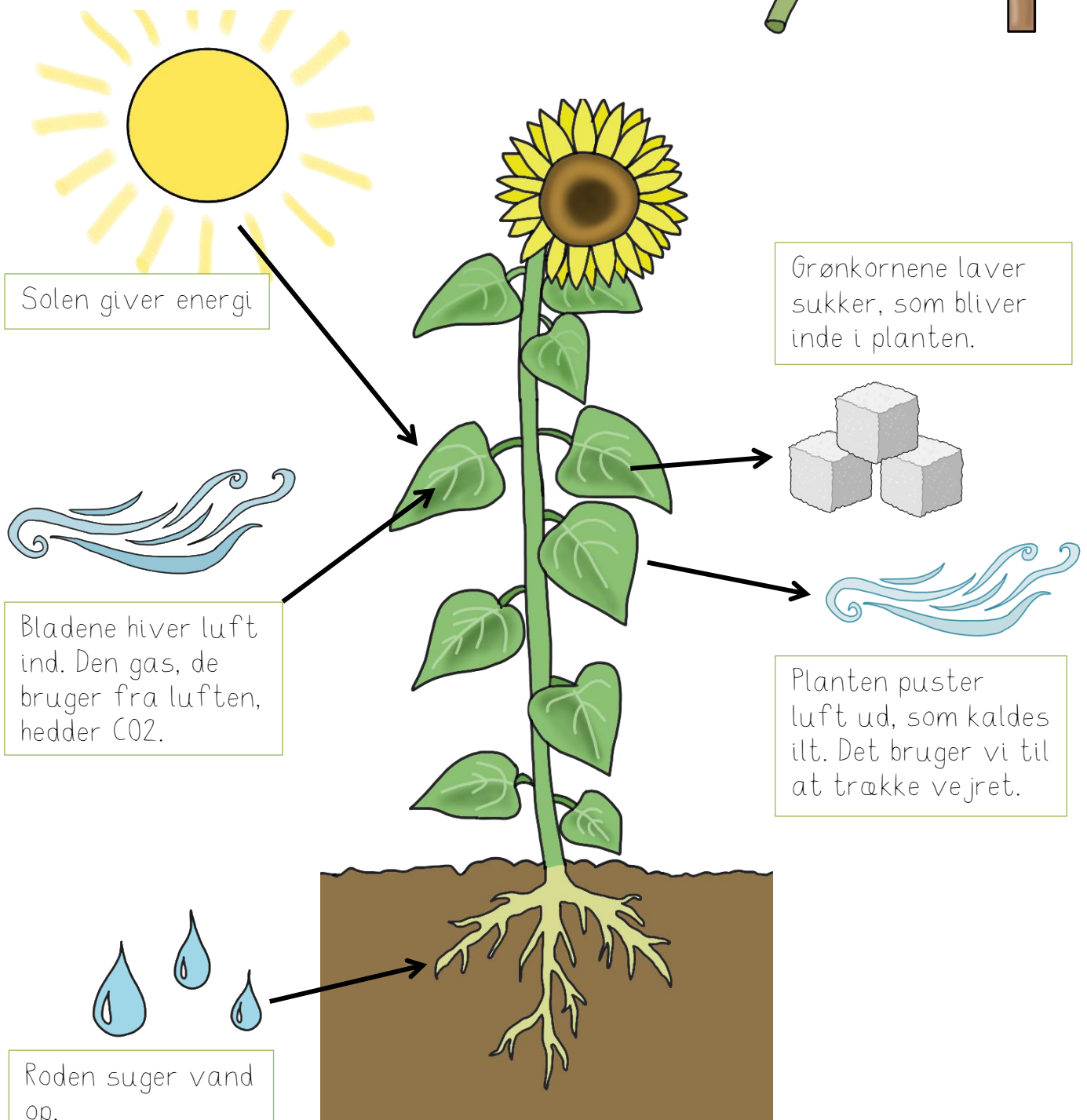
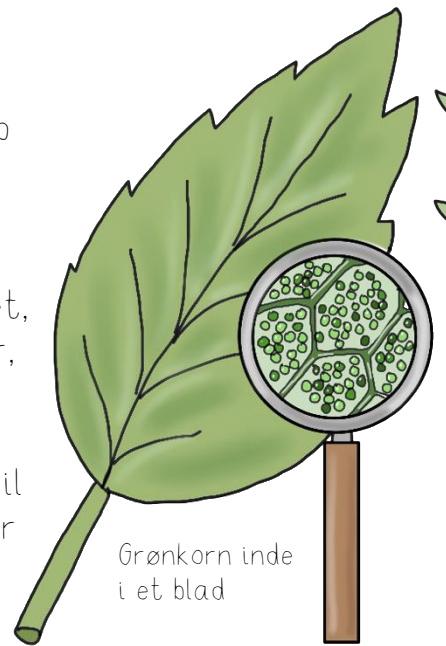
.....

.....

.....

Fotosyntesen

En plante kan lave vand og luft om til sukker med hjælp fra solen. Planten suger vand op gennem rødderne og trækker luft ind gennem bladene. Med solens energi, kan det laves om til sukker og ilt inde i plantens blade. Det kalder vi for FOTOSYNTESEN. Inde i bladene er der noget, som hedder **GRØNKORN**. Grønkornene er en slags fabrikker, der laver sukker og ilt. Når solen skinner på planternes blade, får grønkorntene energi til at lave sukker og ilt. Den luft bladene puster ud igen, er den luft vi bruger, til at trække vejret med. Det er også grønkorntene, der giver bladene den grønne farve.

OPGAVE 8: FOTOSYNTESSEN

Tegn og skriv selv, hvad planten trækker ind, og hvad planten laver det om til.

TRÆKKES IND:

LAVES OM TIL:

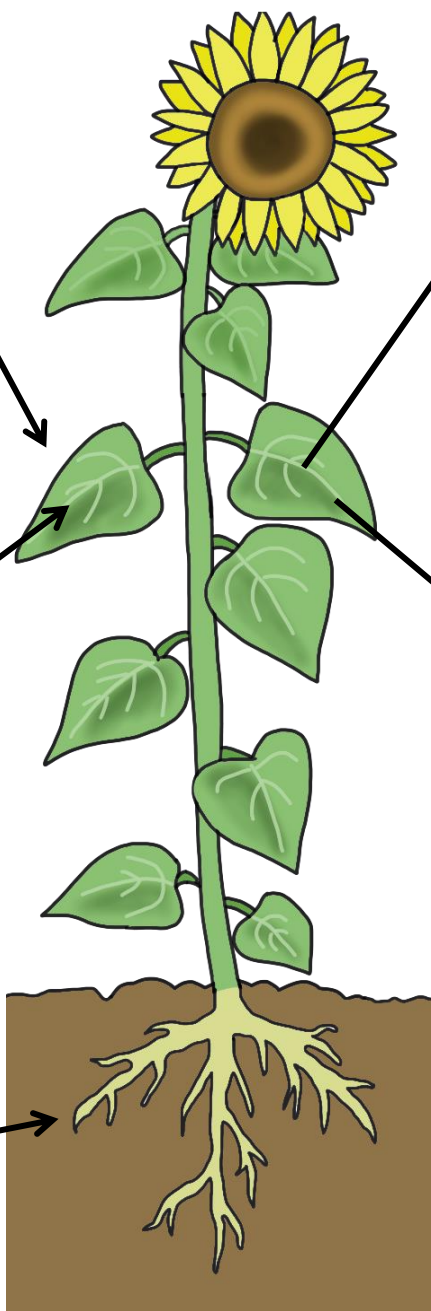
Blank writing box with three horizontal dashed lines for notes.

Blank writing box with three horizontal dashed lines for notes.

Blank writing box with three horizontal dashed lines for notes.

Blank writing box with three horizontal dashed lines for notes.

Blank writing box with three horizontal dashed lines for notes.

Hvorfor er planter vigtige for Jorden?

Planter er meget vigtige for alt liv på Jorden. Det er der mange grunde til. Planter laver ilt, og det er nødvendigt for dyr og mennesker. Uden ilt, kan vi ikke trække vejret. Planter suger også CO₂ til sig. CO₂ er en gas, der kan være med til at forurene. Vi laver selv en masse CO₂ fx fra vores fabrikker og biler, og det er ikke godt. Derfor er det godt, at planterne hjælper med at rense luften.

Planter er en vigtig del af vores mad. Vi bruger planter til det meste mad. Vores krop har brug for vitaminer, og dem får vi bl.a. fra planterne. Nogle dyr og mennesker lever kun af planter.

Der findes også dyr, som lever på planterne. For dem, er planterne deres hus. Mennesker har i mange år brugt planter som medicin. Nogle planter kan rense sår eller bedøve.

Faktisk ville dyr og mennesker ikke kunne leve, hvis der ikke var planter på Jorden.

OPGAVE 9: PLANTER ER VIGTIGE

Skriv her 4 grunde til, at planter er vigtige for Jorden.

1

2

3

4

OPGAVE 10: SÆT KRYDS VED DET RIGTIGE SVAR

Planter skal bruge disse 4 ting:

- Vand, ild, sol og strøm
- Vand, luft, jord og sollys
- Luft, cola, sne og vand

Planter kan lave vand og luft om

- Til sukker og ilt
- Til jord og vand
- Til blomster og bier

Planter bruger jorden til:

- Grave huller i
- Spise
- Stå fast i

Det første, der gror ud på planten:

- Blomsterne
- Knopperne
- Roden

Uden planter kan vi ikke:

- Trække vejret
- Tegne en tegning
- Se

Plantens blade bruges til at:

- Fange sollyset med
- Skærme for blomsterne
- Holde planten fast i jorden

Det, der farver planterne grønne:

- Grønkål
- Roden
- Grønkorn

Ordliste

OPGAVE 11: STYR PÅ ORDENE

Nu har du lavet alle opgaverne og måske lært nogle nye ord. Skriv og tegn hvad ordene betyder herunder.

Rod

Four horizontal dashed lines for writing.

Stængel

Four horizontal dashed lines for writing.

Kimblade

Four horizontal dashed lines for writing.

Spire

Four horizontal dashed lines for writing.

llt

Four horizontal dashed lines for writing.

Knop

Four horizontal dashed lines for writing.

Frø

Four horizontal dashed lines for writing.

Grønkorn

Four horizontal dashed lines for writing.

Fotosyntese

Four horizontal dashed lines for writing.